

REFORMIRANA GIMNAZIJA

Nakon niza godina nestrpljenja, iščekivanja i različitih nada konačno su se rezultati reforme gimnazije počeli ostvarivati od 15. kolovoza ove godine. Tog dana stupio je, naime, na snagu novi Zakon o gimnazijama, čemu je prethodilo nekoliko dokumenata, u kojima su bila razrađena pitanja uloge, zadatka, strukture i organizacije nove gimnazije. U njemu su došla do izražaja shvaćanja onih naprednih prosvjetnih radnika, koji su kroz proteklih 10 - 15 godina pokretali pitanje školske reforme.

U školskom sistemu nova gimnazija predstavlja jednu od raznovrsnih škola, u kojima omladina, prema svojim sklonostima i sposobnostima, može nastaviti odgoj i obrazovanje stečeno u osnovnoj školi.

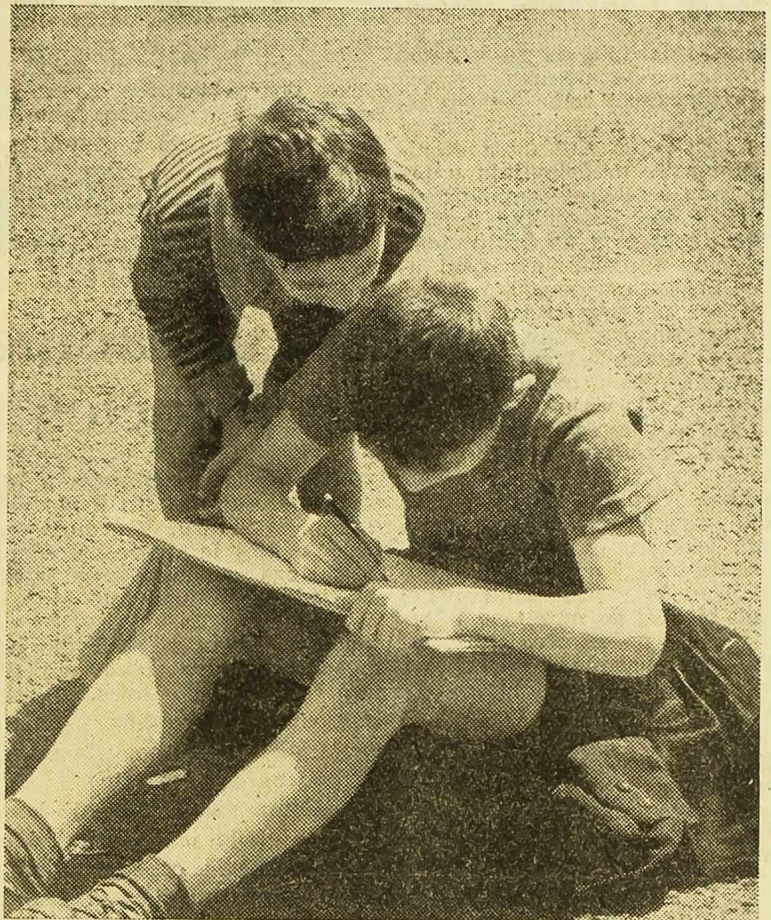
Gimnazija je škola općeg obrazovanja. Ona pruža savremeno opće obrazovanje na višem nivou i u širem obimu i ostvaruje opće ciljeve odgoja. No, ima i svoje posebne odgojno - obrazovne zadatke, po čemu se i razlikuje od ostalih škola drugog stupnja. Ona osposobljuje svoje učenike za dalje školovanje na fakultetima, visokim školama i umjetničkim akademijama, ali im daje i takva znanja, da se učenici, koji je završe mogu i neposredno uposliti u većem broju zanimanja. Dakle, s te točke gledišta ima i karakter završne škole. Gimnazija prema tome za razliku od ostalih škola drugog stupnja daje izvrsne mogućnosti mladim ljudima, jer osim što mogu birati fakultet koji žele, omogućava im i neposredno uključivanje u odgovarajuća zvanja.

Jedan od društvenih zadataka gimnazije je i da ukaže pomoć odraslim građanima. Ovu svoju ulogu gimnazija može ostvarivati na razne načine. U prvom redu tu ulogu može izvršavati organiziranjem tečajeva. No, mnogo značajnija su dva druga oblika djelovanja gimnazije u vezi s obrazovanjem odraslih. Jedan od tih oblika su posebna odjeljenja u gimnaziji za obrazovanje odraslih. Takva odjeljenja mogu se osnivati u svakoj gimnaziji, gdje to budu zahtijevali društvene potrebe. Polaznici ovakvih posebnih odjeljenja u svemu su izjednačeni s redovnim učenicima, t.j. uče po istom nastavnom planu i programu, školovanje traje četiri godine i t.d., jedino su iz pedagoških razloga, s obzirom na odraslu dob, izdvojeni u posebna odjeljenja. Konačno treći oblik predviđa osnivanje gimnazije kao posebne odgojno - obrazovne ustanove za obrazovanje odraslih. Takve ustanove primjenjivale bi osnovna načela o or-

ganizaciji i radu gimnazije, ali i ma i ograničenih odstupanja. U prvom redu takve gimnazije mogu pohađati samo osobe u radnom odnosu i preko osamnaest godina života. Nadalje školovanje u takvoj gimnaziji za obrazovanje odraslih traje dvije godine. Osim toga, dok se u gimnaziji odgoj i obrazovanje postiže nastavom, proizvodnim radom, slobodnim aktivnostima i praktičnim tečajevima, dotle je u gimnaziji za obrazovanje odraslih nastava jedini oblik njezine odgojno obrazovne strukture. Ovaj oblik gimnazije moći će se ostvariti tek nakon izrade posebnih planova i programa za te ustanove.

Nova reformirana gimnazija o-slobada se tradicionalne struktu-

(Nastavak na 2. strani)

Problemi radničke omladine

Više povjerenja

Aktivnost radničke omladine na rješavanju pitanja unaprednja proizvodnje, još uvijek nije zadovoljavajuća.

U nekim poduzećima nije se dovoljno vodilo računa o snazi i udjelu mladih proizvođača u procesu proizvodnje. Osim toga većina radničke omladine je sa sela, vezana uz zemlju i nedovoljno je zainteresirana za produktivnost rada u privrednoj organizaciji. Rad tvorničkih komiteta

i sekretarijata aktiva NO-e je prilično otežan, jer se poslije podne ne može sastajati zbog velikog broja putnika. Iz istog razloga, teško je održavati i sastanke organizacije.

Nedovoljna zastupljenost omladine u organima upravljanja, proizlazi iz toga, što omladina tek stupa u radni odnos, ona je bez potrebnih radnih navika i prve griješke tumačene su kao posljedica njihove neozbiljnosti.

Da pogledamo kako je omladina zastupljena u organima upravljanja — radničkim savjetima, upravnim odborima i raznim komisijama. U radničkim savjetima od ukupno 1231 člana, 192 su omladinci. U upravnim odborima od 357 ukupno biranih, ima 37 omladinaca. Ovaj broj mladih ljudi, aktivno učestvuje u rješavanju problema poduzeća. Međutim, omladina nije zahvatila u cjelini ovaj problem. Omladinci bi trebali najviše raspravljati o slijedećem: učenicima u privredi i njihove prinadležnosti, plaćanje mladih radnika, njihov smještaj i ishrana, produktivnosti rada, društveno - ekonomsku politiku u proizvodnji i t.d. Iako se o ovim pitanjima vodila stalna briga, ona su rješavana samo u malom broju poduzeća.

Radnička omladina pokazala je

veliko zanimanje za stručno uzdizanje i obrazovanje. Kotarsko sindikalno vijeće organiziralo je raznovrsne forme obrazovanja radničke omladine i članova sindikata. Tako je Radničko sveučilište organiziralo seminare za strane jezike, za političke i društvene nauke, ekonomiku poduzeća i slično, koje je završilo 223 omladinca. Isto tako, održani su kraći seminari za školovanje kadrova za rad u rukovodstvu sindikalnih podružnica, razni stručni seminari, koji su trajali osam mjeseci, a završilo ih je 150 mladih perspektivnih radnika. Daktilografski tečaj je završilo oko 40 polaznica.

Pored ovih akcija za obrazovanje radničke omladine a i starijih radnika, radilo je nekoliko centara za podizanje nivoa ekonomskog obrazovanja proizvođača.

Otvorena je i jednogodišnja redovna škola za obrazovanje radnika i večernja Srednja ekonomska škola u trajanju od četiri godine, koje je pohađalo oko 190 omladinaca. Fizički odgoj omladine preko radničkih sportskih igara, bio je veoma intenzivan i sistematski. U 22 radna kolektiva osnovano je 150 različitih sportskih ekipa s oko 1500 mladih radnika. (A)

Reformirana Gimnazija OČEKUJU POMOĆ

(Nastavak sa 1. strane)

re i uskog intelektualizma i ukapča se u život kakav jest, a ne kakav je bio. To će postizati proizvodnim radom, slobodnim aktivnostima i praktičnim tečajevima. Zakon određuje obaveze učenika gimnazije, da za vrijeme školovanja provode dva mjeseca na proizvodnom radu, koje organizira škola, odnosno koji ona odobri. Slobodne aktivnosti učenika gimnazije predstavljaju u prvom redu aktivnost samih učenika, koju oni samostalno organiziraju i izvode, a na kraju škola vrši samo određeni pedagoški utjecaj pružanjem pomoći i savjeta. Treba napomenuti, da za razliku od osnovne škole, u gimnaziji i po novom Zakonu ocjenjuje se samo uspjeh u nastavnim predmetima i vladanju. Dakle ono isto, što se i do sada ocjenjivalo. Slobodne aktivnosti nisu podvrgnute ocjenjivanju kao u osnovnoj školi. Ovo iz razloga, što se ovdje zaista radi o aktivnostima samih učenika, koje oni samostalno izabiru i odlučuju se za njih. Kad bi se one ocjenjivale, moglo bi doći do neželjene i štetne pojave, da se učenici iz bojazni pred neuspjehom ustežu u bavljenju slobodnim aktivnostima i odabiru ono, što je lakše, a ne što njima odgovara.

Usprkos tome, ocjenjivanje u reformiranoj gimnaziji sadrži mnogo novog u odnosu na dosadašnje. Samo što se to novo ne odnosi na neke vanjske elemente, već u prvom redu na elemente, koji se uzimlju u obzir kod ocjenjivanja uspjeha u nastavnim predmetima i vladanju, kao na pr. znanje učenika iz nastavnog predmeta, sposobnost pravilne interpretacije i pravilne primjene stečenog znanja, te zalaganje učenika u učenju i radu,

prof. Ivo Livaković

Jednom smo prolazili pokraj prostorija »Aerokluba« Šibenik. Kroz poluotvorena vrata naziru se konture mladića zaokupljenih oko izrade avionskih modela. O štrovu visi prašnjava žarulja »bez života«. Svakog časa mladići prilaze vratima da bi mogli bolje vidjeti ono što rade. Čuju se glasovi: — Daj mi čekić, — Čekaj dok ja završim. I tako danas, sutra, . . . Svakog dana dolazili su omladinci i pravili modele.

Pokrenut rad omladine u Miočiću

Omladinska organizacija u Miočiću može se ubrojiti među najslabije na kotaru. Već duže vremena u njoj je stanje nesređeno. Osim toga omladina nije izvela niti jednu radnu akciju. Može se slobodno reći, da omladinsko rukovodstvo snosi najveći dio odgovornosti što se organizacija gotovo i ne osjeća u mjestu. Pored toga, ni ostale političke organizacije nisu ništa poduzimale da se pokrene rad omladine.

Međutim, nakon godišnje konferencije, koja je nedavno održana u Miočiću, očekuje se mnogo bolji rad omladine. Tom prilikom omladina je izabrala novo rukovodstvo na čelu s predsjednikom Vladimirom Martićem i na kraju je obećala, da će njihova organizacija u daljnjem radu pokazati mnogo veću aktivnost.

V.M.

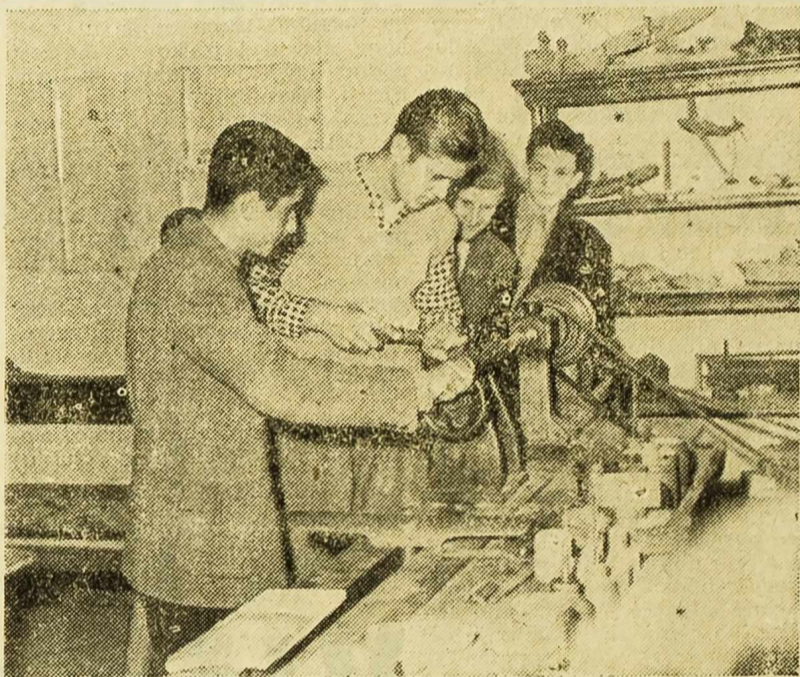
Vrata »Vala« su širom otvorena. Na zidovima nekoliko požutjelih slika. I jedan brod našao je u tim prostorijama sklonište. Vani, pokraj samih vrata grupa omladinaca živo raspravlja o je-drilicarstvu. Pa dobro zašto ne uđete u prostoriju, dobacim. Jedan mi odgovori: — Sto ćemo u-nutra. Raditi ne možemo iako bi vruće željeli. Nemamo alata, nemamo sredstava. . .

U gradu postoji i Radio - klub, ali ama baš ništa nismo učinili da ga razvijemo. Nismo ni pokušali da mu udahnemo život. Omladinci se interesiraju za klub. Htjeli bi da rade ali kako, s čim?

Svako jutro susrećemo mališane, učenike osnovnih škola. Jedan nosi čekić, drugi kliješta ili pilicu, treći komad dašice ili

pak model broda i aviona. Oni će se smjestiti u klupe i nastaviti rad na koljenima, jer posebnih radionica nema, a niti alata. Mališani se raduju tom poslu, alisu uvjeti nikakvi. U takvim prilikama djeca će brzo zaboraviti na svoje brodove, avione i jedrilice i prihvatiti se drugog posla. Jurit će ulicama i nekorisno gubiti vrijeme.

Klubovi Narodne tehnike su najpozvaniji da rade na tehničkom odgoju omladine. Međutim, za problem tehničkog odgoja morali bi da se ozbiljnije pozabave i društveno - političke organizacije u komuni. Prvenstveno je potrebno osigurati sredstva i klubove Narodne tehnike i školske radionice opskrbiti alatom, koji je nužno potreban za tehnički odgoj. (MK)

Uz 40-godišnjicu SKOJ-a

Lekcija pateru Poglajenu

Na dva tri dana prije napada fašističkih sila na Jugoslaviju 1941., članovi SKOJ-a viših razreda šibenske gimnazije namjerenim kašljanjem protestirali su protiv propovijedi jezuita patera Poglajena, koje je držao prigodom tako-zvanih duhovnih vježba u crkvi sv. Frane. Bila je to skromna akcija, ali politički značajna. Time je još jednom bila ispoljena odlučnost članova SKOJ i lijevo opredjeljenih drugih naprednih učenika, da se javno, otvoreno pruži otpor fašističkim frankovačko - ustaškim i drugim elementima, kojih se je utjecaj u tzv. Banovini Hrvatskoj sve više osjećao, čemu je kumovalo službeno vodstvo HSS-a u Zagrebu, a i u pokrajini.

U tim uvjetima duhovna siva eminencija tih reakcionarnih snaga na šibenskoj Gimnaziji bio je don Ante Letinić. Znatno prije početka duhovnih vježba, zadnjih u staroj Jugoslaviji, don Ante je bio najavio posebno te naglašavajući, da će za više razrede propovijedi držati pater Poglajen iz Zagreba, koji se je odzvao njegovu pozivu. Patera Poglajena najavio je kao veoma učenog i poznatog govornika, kao čovjeka, koji »u današnje teško

doba može mladim ljudima dati najbolji i spasonosan odgovor na pitanja koja im pritišću dušu, a posebno u vezi s pogubnim materijalizmom, koji je, nažalost, prilično u modi« (otprilike tako).

Svakako don Antu je itekako zanimala pojava sve očitijeg širenja »pogubnog materijalizma« među učenicima viših razreda, a pod kojim je on podrazumijevao simpatije za marksizam i komunizam, za Sovjetski savez, postojanje KPJ i SKOJ-a i njihovo djelovanje u Šibeniku i na Gimnaziji. Za to je on imao i razloga i dokaza. I njegovi istomišljenici među učenicima, posebno sjemeništarci i neki drugi klasičari u mješovitim razredima s realcima, obavještavali su ga o tim pojavama. Tako je on znao za simpatije nekih učenika prema Republikanskoj Španjolskoj, za širenje »Nove riječi«, glasila SDS, u kome je neko vrijeme bilo i naprednijih shvaćanja. Njemu je bilo poznato da postoje snage, koje se bore i utječu da đačka organizacija »Junak«, koja je bila potpuno u rukama frankovačko - ustaških elemenata, ostane sa što manje članova, a koju je, nakon sporazuma Cvetković - Maček na šibenskoj gimna-

ziji došao osnovati osobno sam gospodin dr. Protulipac, vođa križara. Protiv ispada »junakovaca«, u stvari ustaša i frankovaca, koji su tom prilikom izlazeći s osnivačke skupštine u zgradi gimnazije vikali »Dolje Jugoslavija«, pa čak i »Živio Pavelić«, predstavnici SKOJ-a protestirali su kod vodstva HSS u Šibeniku, koje je i od svojih pristaša bilo saznalo o tim parolama »junakovaca«. Bio sam među tim predstavnicima SKOJ-a, kojima je predstavnik HSS-a ne-

Piše: P. Periša

moćno odgovorio, da je nas mlade teško razumijeti, jer da mi za one druge kažemo da su fašisti, a oni za nas, da smo komunisti. Znao je da jedan mladi profesor prirodopisa (mineralogije), nije ništa primjetio u VI. bg razredu na referat jednog učenika, koji je iznio i tezu o primarnosti materije, a na primjedbu jednog sjemeništarca, inače fanatičnog antikomuniste i ustaše, odgovorio, da vjeruje da će nauci uspjjeti da na umjetan način stvori živu ćeliju, našto mu je sje-

meništarac ironično dobacio, da će, na primjer, za gradnju ceste od Šibenika do Knina biti dovoljno na umjetan način u laboratoriju stvoriti odgovarajući broj radnika, a njemu profesor odlučno odgovorio, da on tako nije kazao. Malo nakon toga taj profesor (kojemu se imena više ne sjećam) morao je napustiti šibensku gimnaziju pod pritiskom i don Ante. Bilo je to početkom 1940. godine, na kraju I. polugodišta, kada je razrednik profesor Ante Drndić, komunist, iznoseći polugodišnji uspjeh razreda, posebno istaknuo taj događaj kao moralnu mrlju razreda, rekavši da ima i takvih koji ogovaraju svoje profesore. Onaj je sjemeništarac sam ustao i pokušao opravdati, ali ga je profesor Drndić prekinuo time, da koga svrbi da se taj i češe, i da je ta stvar prošla.

Don Ante je znao i drugih čijenjenica iz viših razreda.

A i njemu samome desila se u spomenutom razredu neprijatnost kojoj je sam bio kriv, a što ga je, izgleda, i kasnije peklo, jer je bio potpuno ispao iz takta. Htio je da suzbija velik utjecaj knjige »Nauka o postanku čovjeka« od dr. Ljubomira Živko-

AKO JE TO TVOJA ŽELJA...

Isprajući sina, jedna majka je sa suzama u očima rekla: »Idi sine, kad ti to želiš. Ti ne ćeš poginuti. Jer, ti si u pravu. I tvoj stariji brat, kad je odlazio, rekao je da ne će poginuti. Ako ga negdje susretneš, reci mu da sam ja dobro. Neka se ništa ne brine. Eto, sad hajde. I daj da te još jednom poljubim. Iako ja plačem, to je samo onako zbog rastanka. A sad, zbogom.«

Da li je to bila samo jedna majka i jedinstven slučaj? Ne. Majke su isprale djecu borbe, gurajući im u torbu još jedan zamotuljak, Teška srca slale su ih tamo, znajući, da im ni ovamo ne bi bilo bolje, znajući da ne bi bili sretni u praznoj kući, bez srećnih trenutaka mladosti.

I kada je došao kraj patnjama, svršetak teškog krvoprolića, majka je željno očekivala da zagrlji svoju djecu. Taj dan je i dočekala, ali je zagrlila samo jednog sina. Umjesto toplog majčinog zagrljaja svog miljenika, majka je poljubila partizansku spomenicu i zagrlila njegovu pušku.

* * *

Kažu, da vrijeme liječi rane i da davne događaje prekriva velom zaborava. Bio jedan sunčan majski dan, vedar. Pred mnoštvom naroda jedan mladi borac govorio je o jednoj herojskoj generaciji nove zemlje, o njenim uspjesima, radu i njenim podvizima. Govorio je o jednoj manifestaciji snage i zadovoljstva, o životima punim elana, životima, željnim života borbe, pobjede — kao eho toga odzvanjao je omladinski korah, vesela pjesma se izvila iz stotine grla, odzvanjao je život novog vremena.

Tamo na drugoj strani 14 omladinaca zabavljaju se rukometnom loptom. Onda na zelenom

sagu slet djevojaka i oduševljeni pljesak ljudi, koji prate skladne i elegantne pokrete.

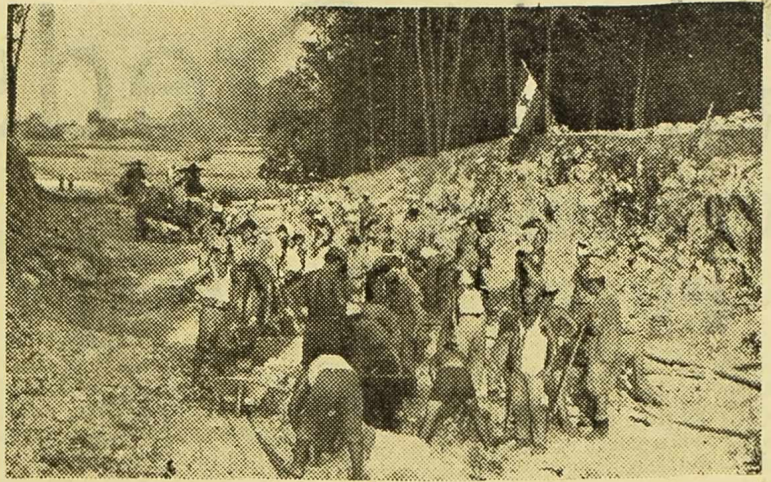
Netko bi mogao pomisliti da su ti mladi ljudi utrošili vrijeme samo na te »gluposti«. Ali ipak nije tako. Onaj mladič je jučer bio u tvornici za strojem. On je, osim toga, član radničkog savjeta i omladinski rukovodilac u svom poduzeću. Onaj drugi je srednjoškolar. Njegovo mjesto je prije podne u školi, a poslije podne uz knjigu. Ovu djevojka je isto tako srednjoškolka, a ona tamo radnica. Borbu, dakle vode i oni. I to istinsku borbu za bolji i ljepši sutrašnji dan.

Jedan grad je bio pun ljudi a najviše omladine. Okupili su se da proslave zaista svoj Dan mladosti. Onaj mladi borac je još govorio o toj našoj omladini, o tim mladim i poletnim ljudima, a u mnoštvu naroda našla se i jedna starica — majka. Došla je da čuje sina, koji upravo sad snažnim glasom nastavlja: »Ova omladina nastavlja njihovu borbu, borbu omladine bez mladosti. Oni će osvetiti krv svojih ratnih vršnjaka i dokazati da su sposobni ponijeti teret novog vremena.«

* * *

Majka se sada sjetila posljednjeg ispraćaja svoga miljenika. Vidjela je njegova još dječaka leđa sa zelenom torbicom u koju je gurnula posljednji komad crnog kruha. Vidjela je vrijeme jedne nedoživljene mladosti. Sjetila se teških pruhujalih dana. Kad je kucin sin završio govor, pošla je ka njemu, da još jednom pogleda sliku svog dječaka. Zatim će baciti pogled na ulicu, na grad, koji odzvanja od pjesme vesele mladosti. I poželjeto će da tako uvijek ostane.

Miodrag Vujanović

Najljepši trenuci na trasi

Spuštala se sasvim nečujno, neprimjetno, pro hladna osvježavajuća noć nad Demir Kapijom. U naselju su gorila svijetla. S obližnjeg zvučnika, čula se pjesma. Dolinom se razlijevala melodija, rušeći tišinu. Ova noć nije bila kao obična. Pomislio bih da je ona donijela neku sjetu, kada su brigadiri umukli, misleći na svoje najdraže, ostavljene u Šibeniku, Zrenjaninu, Novom Sadu. . . Negdje, u blizini, netko je započeo pjesmu, najprije polako, pa sve jače. Prihvatili su i ostali gromko, veselo. Naselje je pjevalo. Pjevala je šuma, trasa, barake. . . Pjevala je mladost.

Sve brigade dobro rade, Šibenska im primjer dade.

Pjesma mladosti, nadjačavala je melodiju iz zvučnika. Na trenutak je prekinuta pjesma. Začuo se poznati glas »špikerice«. »Poslije večere, sve brigade na igralište radi čitanja dekadnog izvještaja«. Ponovno je počela pjesma. Omladinci su s nestrpljenjem očekivali rezultate de-

setodnevnog rada. Rezultat naše pjesme, rada, žuljevite ruku, norma, znoja. . .

U bespriječnom redu, brigade su došle na igralište. Pozdravljeni aplauzom i uzvicima, na tribinu su stupili komandanti brigada. Iza njih bio je komandant naselja. — Brigade, mirno! — začuo se glas dežurnog. Šest stotina mladića i djevojaka, zauzeli su taj stav. Nad Demir Kapijom, ponovno je zavladao tišina. Tišina puna napetog iščekivanja. Komandant naselja prilazi mikrofону. Svima je zastao dah. Trenutak je postao vječnost. Činilo nam se kao da nikada ne će početi čitanje izvještaja. Konačno zvučnik je zabrujao: — Po četvrti put šibensko - splitska brigada proglašava se udarnom. . . — Ho - ruk za Šibencane, hura, hura, hura. . . Iz šest stotina grla, zaorili su povici. Stajali smo ponosni i sretni. Ponovno je zaorila pjesma: Druže Tito, mi ti se kunemo. . . Pjesma je prkosila noći, tišini, umoru. . .

S. Grubač

vića, pa je donio knjigu o istom predmetu, a koju je bio napisao O. Blažić, mislim fratara, da bi njome obezvrijedio knjigu Živkovića i potvrdio istinitost kršćanske dogmatike. Počeo je lijepo i prijazno kako je on uvijek nastojao da izgleda. Prihvatio se da čita tekst iz te knjige jedan realac, kojega su neki drugi realci stalno bockali. Tako su ga njegovi susjedi bockali dok je čitao, pa je morao prekidati čitanje, a don Ante je strpljivo nastojao da prestane to prekidanje i potmuli smijeh. Ali to nije prestajalo. To ga je razbjesnilo. S podjuma je prišao čitaču, zgrabio knjigu, odnio je i njome tresnuo o katedru. Neobično crvena lica okrenuo se prema razredu i s podija povikao »crvendaći, crvendaći, ovo vam smeta« udarajući pritom palcem i srednjakom u svoj tvrdi bijeli ovratnik. I muha se mogla čuti, jer su i klasičari i realci gledali u nj iznenađeno i nijemo. Osjetio je da je podlegao slabosti, te je tihim glasom kazao: »Đaci, ne valja ovako, ne valja«, ali čitanje nije nastavljeno.

Suzbijanje utjecaja marksizma na đačku omladinu bilo mu je strast, zadaća njegova života, koju je kao kateheta uporno izvršavao. Bio je taktičan i uvijek nastojao da takav bude. Đacima se obraćao s vazda pripravnim smiješkom, koji je trebao da ulije povjerenje. Stariji i iskusniji đaci, članovi SKOJ-a i drugi na-

predni đaci, znali su da je ta vanjšina samo sastavni dio don Ante borca protiv marksizma, nauke i napretka. Don Ante je znao pojedincu, za kojega nije bio siguran da li je naklonjem komunizmu, prići i sa smiješkom tražiti od njega da mu bude »malu živjli«, da bi mogao (kako je govorio) »da vidi i osjeti što misli i što mu je na duši.«

Sada je trebalo da i pater Poglajen svojim ugledom vještog i učenog crkvenog govornika pomogne nastojanja don Ante. U stvari sve je to bilo dio akcije klerikalnih i fašističkih snaga u Banovini Hrvatskoj na suzbijanju utjecaja naprednih i demokratskih snaga, a posebno i prvenstveno utjecaja Komunističke partije i Saveza komunističke omladine Jugoslavije.

Đaci viših razreda ne bez zanimanja očekivali su propovijedi patera Poglajena. Organizacija SKOJ-a očekivala je uobičajene propovijedi. Ali pater Poglajen ipak je iznenađio.

Kraj glavnog oltara u crkvi sv. Frane stajao je vitak i koštunjav čovjek, gotovo bujne crnoprojede kose i tamno žučkaste boje lica, u zakopčanoj crnoj mantiji. Njegova pojava djelovala je prilično sugestivno.

U prvoj propovijedi naveo je ove primjere:

Na sovjetsko - finskom frontu umire smrtno ranjen mlad sovjetski vojnik. Mraz i vedro stakleno nebo. Pogledom uprtim u

nebo on šapćući zaziva Isusa i Mariju, da ga spase.

Na francusko-njemačkom frontu sukobile se patrola i jedan mlad Nijemac ostaje smrtno ranjen. Francuski oficir vadi brevijar, klekne, i čita, ali na zaprepaštenje čuje kako Nijemac tiho šapuće »Heil Hitler«.

Primjeri su bili i previše providni. Članovi SKOJ-a i drugi napredni đaci bili su ogorčeni. Rukovodstvo SKOJ-a gimnazije odlučilo je da se pateru Poglajenu treba suprostaviti, i to namjernim kašljanjem, kad on bude ponovno počeo grubo govoriti protiv SSSR-a, marksizma, napretka i nauke. Sutradao pater Poglajen govorio je protiv materijalizma i darvinizma. Počelo je namjerno kašljanje. Don Ante se nemoćno vrpolio i pogledavao čas u jedan, čas u drugi red klupa i potrćavao smetanjo čas k drugom redu. A pater Poglajen, prividno miran, podigao je ruku i s dlanom okrenutim prema slušaocima kazao: »Polako, polako, drugovi. Bio sam među našim radnicima u Belgiji, ali se nisu tako ponašali«. Riječ drugovi, ironično je naglasio. Ipak nije dalje nastavio propovijed.

Idućega dana, u subotu 5. travnja 1941., bila je ispovijed. Poslije ispovijedi izlazio sam iz crkve sa Žikijem Bulatom i Pivac Matom. Na unutrašnjim vratima stajao je don Ante. Stavio je ruku Žikiju na ramena i upitao ga, da li iskreno pristupa na sutraš-

nju pričest, tražeći od njega iskren odgovor i obećavajući mu da mu ne će ništa-bili zbog iskrenosti. Žiki mu je odlučno odgovorio, da nije iskreno. Pitao je i Matu, koji mu je jednako odgovorio.

Osvanula je nedjelje, 6. travnja 1941. U katedrali bila je pričest. Već se saznalo da su njemački fašisti bombardirali Beograd. Prije odlaska iz crkve don Ante je, pomalo uvijeno, objavio, da je i Jugoslavije u ratu i izrazio uvjerenje, da će sve biti u redu i da ćemo se uskoro opet naći zajedno u školi. Bilo je jasno na što on misli pod onim »u redu«.

Koji dan nakon toga gojenici don Ante i patera Poglajena frankovci i ustaše, »uzeli su vlast«.

»Uzorni momci, dika i ponos« u vojničkom redu u ljetnim uniformama i čizmama jugoslovenske artiljerija, koje su tako prilagodili da podsjećaju na njemačke, sa slovom U, svaki dan marširali su u crkvu . . . , a u Kninu kosili su prve žrtve i sijali stravu.

Zatim su se kao lješinari dovucli talijanski fašisti.

Skojevci su po direktivi Partije sakupljali i sakrivali oružje. Pred njima i naprednom omladinom bili su dani krvave i nepomirljive oružane Narodnooslobodilačke borbe protiv fašizma, okupatora i domaćih izdajnika, pod vodstvom Partije i Tita.

Mala anketa Radnička omladina govori

Sredstva i tereni - najveći problem

Nedavno je Kotarski komitet NOH-e izvršio zanimljivu anketu među radničkom omladinom u nekim poduzećima u Šibeniku i Kninu. Od 300 anketiranih omladinaca u tvornici lakih metala »Boris Kidrič«, 217 živi u selu. Nekvalificiranih ima 58, a 159 sa svršenom osnovnom ili stručnom školom, 15 su visokokvalificirani radnici a 176 kvalificirani. Polukvalificiranih ima 62, 15 je bez kvalifikacija, 33 su službenici. U izvršnom odboru sindikalne podružnice ima ih 4, a u Vijeću proizvođača 2. Prosječna plaća iznosi 9.300 dinara.

U poduzeću »Velimir Škorpik« od 174 anketirana, ima 2 visokokvalificirana, 29 kvalificiranih, 4 polukvalificirana, 3 nekvalificirana, 44 omladinca žive kao samci i podstanari.

Da pogledamo koliki je interes radničke omladine za daljnje školovanje i obrazovanje: 40 želi da pohađa Srednju tehničku školu, 9 političku, 61 šoferski kurs, 21 Srednju ekonomsku, 13 Radničku gimnaziju, 12 Muzičku školu, 14 daktilografski tečaj. Nekoliko mladih radnika izrazilo je želju da uče strane jezike. Ove brojke ipak nešto govore. (A.)

Svakodnevno igranje djece na mjestima gdje im svakog časa prijete opasnost očitog govori, da u našem gradu nema dovoljno prostora za fizički odgoj omladine i pionira. Cesta na Baldekinu stalno je zauzeta mališanima, koji se zabavljaju loptom. Svakog časa tule automobilske sirene i škripe kočnice, dok mališani u zadnji čas bježe s ceste, da bi ponovo nastavili igru. Oni drugi pred Gradskom vijećnicom strahuju da ne razbije okolna stakla ili unište vrijedne historijske spomenike na katedrali.

Dok svi gradovi u Jugoslaviji rade na izvršavanju odluka Prvog kongresa za fizičku kulturu, dotle je kod nas sve po starom. U našem gradu nije uspjela sabirna akcija za izgradnju sportskih objekata. U završnoj analizi Šibenik je u toj akciji zauzeo jedno od posljednjih mjesta u Republici.

Škole u gradu ne posjeduju ni najminimalnija sredstva za fizički odgoj. Rad u I. osnovnoj školi odvija se na pločniku ispred škole. Učenici III. osnovne škole

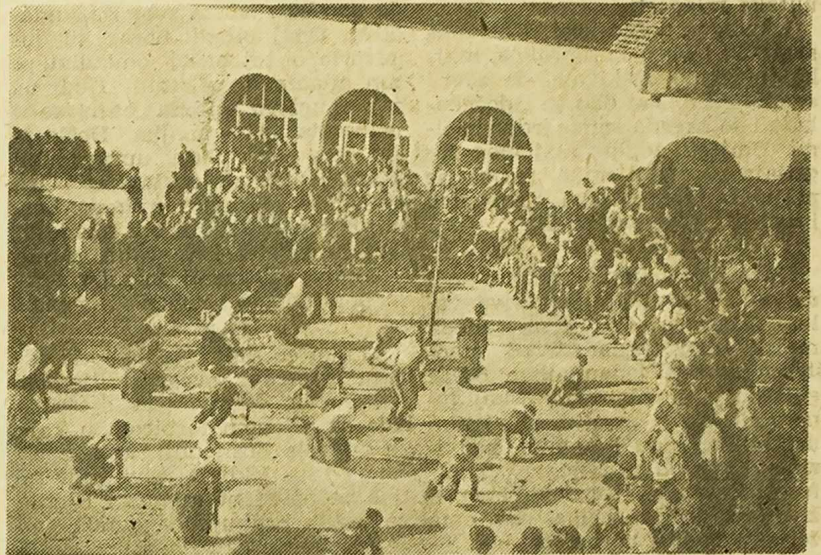
rade u razrovanom dvorištu, koje je ili blatnjavo ili pokriveno gustim slojem prašine. A IV. osnovna nema čak ni to! U boljem položaju nalazi se Škola učenika u privredi i Industrijska škola, koje posjeduju solidnu dvoranu u vlastitoj zgradi. Srednja ekonomska škola provodit će nastavu fizičkog odgoja u prostorijama »Partizana«.

Izgleda da Šibenik nije na moru. Domaći plivački klub, postoji,

ma dovoljno čamaca. Jednom su mlači veslači bili prisiljeni, da na prvenstvenoj trci veslaju u starom čamcu, koji je služio samo za uvježbavanje početnika.

Za stolni tenis vlada veoma veliki interes, STK »Šibenik« ima oko 80 pionira i omladinaca, koji svakodnevno treniraju u svojim starim i neprikladnim prostorijama. Taj klub nema ni najnužnija financijska sredstva za nabavku loptica.

S malo truda i razumijevanja,

Centar za uzdizanje omladinskih kadrova

Omladinska škola uskoro počinje drugu godinu rada. Škola je zbog stanovitih metodskih promjena dobila naziv Centar za uzdizanje omladinskih kadrova. Dok je prošle godine postojao samo jedan razred, ove će se godine otvoriti, zbog velikog interesa omladine, dva razreda sa stotinjak polaznika. Glavna ra-

zlika u metodskoj promjeni rada sastoji se u prijelazu s teoretskog na praktični dio izučavanja materijala. Polaznici Centra će odlaziti na razne sastanke u škole, poduzeća, ustanove, tvornice, da bi se neposredno upoznali s problemima komune.

(A.)

ali omladini ne pruža onoliko koliko ona traži. Plivalište na Pakleni nije opskrbljeno sredstvima koja su potrebna za plivački sport. Prošle godine započeli su radovi na izgradnji ali se ponovila naša stara bolest — što započnemo, ne dovršimo.

U veslačkom klubu »Krka« ne-

ovi problemi mogli bi se lako riješiti, a naročito problem izgradnje jednostavnih sportskih terena. U gradu postoji nekoliko neuređenih prostora koji bi se mogli pretvoriti u igrališta i tako zadovoljiti potrebe i želje naših najmladih. Prikladni tereni postoje na Baldekinu, kod gimnazije i doma »Partizana«, ali ih treba urediti.

-d-

Završeno šahovsko prvenstvo Gimnazije

Prekinuta tradicija

Nije trebalo mnogo, pa da na ovogodišnjem III. pojedinačnom šahovskom prvenstvu Gimnazije ostane sve po starom. Nastupili su kao i dosad, najbolji šahisti. Borba je bila nepoštedna o čemu svjedoče samo tri remija, nema neporaženih, postignut je napredak u kvaliteti igre i konačno za turnir je kod ostalih učenika vladao po običaju veliki interes. Ali, kad je derbi u partiji prvenstva Batarelo protiv Pise izgubio dobitvenu partiju i time propustio da po treći put osvoji naslov prvaka, tradicija je prekinuta. Prvoplasirani Joško Pisa je za jedan poen prešao Batarela. Zatim slijede Šarac i Alavanja. Četvorici prvoplasiranih, predsjednik školskog komiteta NO i sekretar organizacije SK, uručili su školske knjige, dar školskog komiteta. Na turniru je petim mjestom

prijatno iznenadio debitant Bujas, koji je uz najprimjernijeg učesnika turnira Klarića, također dobio nagradu za veliko zalaganje. S druge strane najveće iznenađenje je slab plasman Eraka, koji je šestim mjestom razočarao svoje navijače.

Na kraju turnira u svom govoru, predsjednik NO Igor Lučev odao je puno priznanje šahistima Gimnazije za postignute rezultate na širenju šahovske vještine u našem gradu i izrazio zahvalnost upravi šahovskog društva, koja je uvijek izlazila ususret njihovom akcijama. (Z)

MINIJATURA S PRVENSTVA

Alavanja — Batarelo

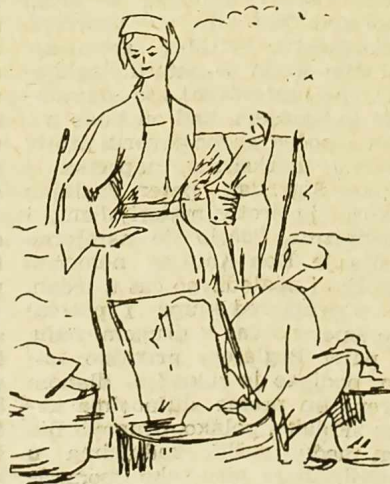
1. e4 e5 2. Sf3 Sf6 3. Lc4 Se4: 4. Se5: De7 5. 0-0 (?) De5: 6. Tel d5 7. d3 Le6 8. Lb3 Ld6 9. f4 Lc5+ 10. Kf1 Dd4 i bijeli predaje. (Z)

Otidi - i voli

Cekao sam na proplanku neutažene čežnje, bio sam plav, od mjesečine i tužan — od čekanja. Cekao sam... Ti nisi dolazila, jer nisi ni čežnula za bespomoćnim treptajima utrnulog neba. Ti nisi dolazila, jer ne voliš plavu suton, zato otidi...

A ja ću na olupini uspomena zaploviti koritom nabujale tuge. Otidi i ne vraćaj se Otidi — i voli...

Ivo Medić, Gimnazija

Surađujte u prilogu
„mladi“

